

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 23/23673
Saksbehandler Rune Baklien

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	08.05.2024	22/24

Interpellasjon fra Gro Beate Ekseth (AP) - gratis skoleprinsippet

Kommunestyret har behandlet saken i møte 08.05.2024 sak 22/24

Møtebehandling

Interpellasjonens ordlyd:

Alle barn i Norge har rett til gratis, offentlig grunnskoleopplæring, jf. § 2-15 i Opplæringsloven. Kommunen kan ikke kreve at elevene eller foreldrene dekker utgifter i forbindelse med grunnskoleopplæringen.

Lillestrømskolen har mange barn som vokser opp i familier med lav inntekt. Flere av disse barna strever faglig på skolen. Noen av barna er flyktninger med lite eller ingen skolebakgrunn, mens andre strever av andre grunner.

I Lillestrømskolen blir barn som strever faglig på skolen drøftet internt på hver enkelt skole. Deretter blir man i samarbeid med foresatt enige om videre hjelpebehov. Ofte kommer man frem til at barnet må henvises til PPA, for videre utredning. Så langt fungerer systemet slik det skal, men det er nå utfordringene, og faktisk også, etter min oppfatning, lovbruddet oppstår.

Elever som strever med lesing, blir kartlagt med Logos. Dette er en kartlegging som viser indikasjoner på om eleven kan ha dysleksi, og som bli gjennomført av lærere som er sertifisert for å bruke kartleggingsverktøyet Logos. Når elever er kartlagt med Logos på skolen, skal resultatet vurderes hos PPA. Før PPA tar elevene inn til utredning, må de ha tatt synstest hos optiker. Elevene må ta en samsynstest, noe som er litt mer omfattende.

Helsesykepleier på skolen kan ikke gjennomføre synstest, og dermed må foresatte selv ta med sine barn til optiker. Barnet trenger ikke å ha utfordringer med synet, men PPA krever at dette eventuelt utelukkes. Skolen har drøftet dette med PPA, men svaret er at synstest må foreligge før videre utredning iverksettes.

En synstest hos optiker koster rundt 1000 kroner, noe som for mange familier er mye penger. Skolene merker nå at barnets rett til tilpasset opplæring, jf. § 1-3. *Tilpassa opplæring*, forsinkes kraftig. Foreldre har ikke økonomi til å betale for optiker, henvisningen kan ikke sendes fra skolen, og månedene går før barnet får den opplæringen det har rett på. PPA mener at NAV kan dekke kostnaden til synstest, men dette er en lang vei å gå, og for mange av nevnte familier også svært vanskelig.

Spørsmål til ordfører:

1. Skolen skal være gratis, og alle elever har rett på tilpasset opplæring for å lære, og utvikle seg. Hvordan kan Lillestrøm kommune kreve betaling av foreldre før barna får den hjelpen de lovmessig har krav på?
2. Er ordfører enig med interpellanten i at loven brytes, når PPA, med instruks fra kommunaldirektør for oppvekst, tillater denne rutinen?

Svar fra ordfører:

Alle elever har rett til tilpasset opplæring uavhengig av en diagnose. Samarbeidet mellom skolene og PPA (Pedagogisk-psykologisk avdeling) er sentralt i dette arbeidet, og alle skoler har en skolekontakt fra PPA. Skolekontaktens rolle, som er til stede på skolene ukentlig, er viktig for å identifisere behov og iverksette tiltak så tidlig som mulig. PPA bistår med å utforme tiltak som ikke bare støtter eleven, men også kan avdekke eventuelle lese- og skrivevansker, samt andre utfordringer.

Når det gjelder anbefaling fra PPA om synstest før dysleksiutredning, er bekymringen for de økonomiske belastningene dette kan medføre for enkelte familier forståelig. Ordføreren har fra kommunedirektøren fått opplyst at det er viktig å forstå at synstesten er nødvendig for å sikre en korrekt diagnose i tråd med internasjonale standarder, som ICD-11.

Slik ordfører forstår dette, så har ikke PPA anledning til å kreve at en slik synstest gjennomføres og pålegge foreldre utgifter. Ordfører er gjort kjent med fra kommunedirektøren at det har forekommet at kommunen har sendt brev til foreldre, som har inneholdt en formulering om at foreldre bes ta med eleven til optiker for en synstest før utredning for dysleksi hos PPA. Ordfører har fått opplyst at denne formuleringen i brevet nå er endret til at PPA anbefaler at foreldrene tar eleven med til optiker for å kunne avdekke synsvansker og sette riktig diagnose.

Dersom foreldrene ikke har mulighet til å ta med barnet til optiker, gjennomfører PPA en enkel samsynstest som gir indikasjon på om samsynsproblematikk kan være årsaken til lese- og skrivevanskene.

Det å avdekke synsvansker er en del av foreldreansvaret, og utgifter til dette må foreldre dekke, eventuelt søke dekket gjennom NAV eller private forsikringsordninger.

Dersom en dysleksi-diagnose ikke kan fastslås på grunn av at utvidet synstest ikke er gjennomført, vil PPA fortsatt samarbeide med skolen for å gi eleven så god hjelp som mulig ut fra elevens behov. Det er igjen viktig å understreke at det ikke er en forutsetning at eleven har en diagnose for å ha rett til tilpasset opplæring eller spesialundervisning. Det er elevens vansker og eventuelt manglende utbytte av opplæringen som er grunnlag for spesialundervisning, og ikke i seg selv diagnosen eleven har.